

**CETATILE
DACICE**
DIN MUNTII ORASTIEI

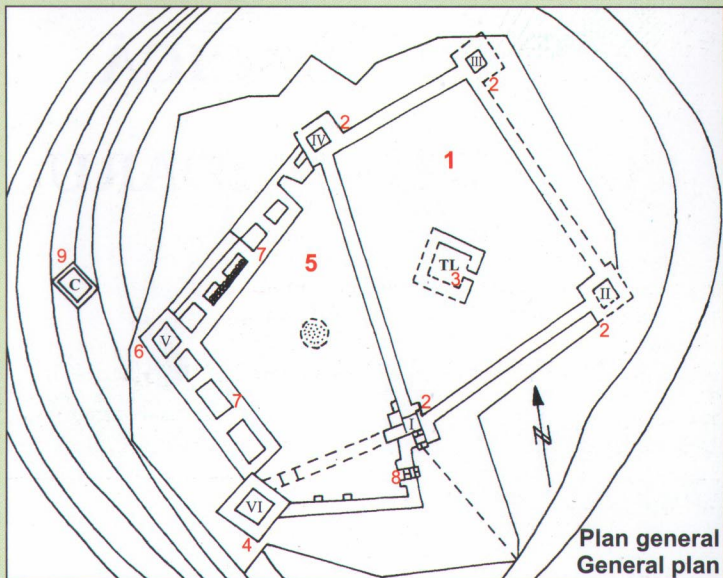
CETATEA DACICĂ DE LA COSTEȘTI - BLIDARU

**THE COSTEȘTI - BLIDARU
LATE IRON AGE FORTRESS**

 Spre deosebire de alte situri dacice din Munții Orăștiei, precum Grădiștea de Munte, Costești, Piatra Roșie, cetatea de la Blidaru a intrat relativ târziu în atenția specialiștilor moderni. În rapoartele arheologice de la începutul secolului trecut sunt menționate abundenta de obiecte dacice aflate la suprafață și urmele vechilor căutători de comori, ceea ce lasă să se înțeleagă că ruinele din zonă erau cunoscute localnicilor de multă vreme.

Cu o altitudine absolută de 705 m, locul beneficiază de o vizibilitate foarte bună, fiind ușor de observat / supravegheat Valea Mureșului, spre apus, și Valea Grădiștii, spre Sarmizegetusa Regia. Poziția strategică a punctului a fost remarcată de către daci care construiesc aici o puternică fortificație menită să apere accesul dinspre nord spre capitala regatului.

Plan general
General plan

Cercetările arheologice au arătat că cetatea de la Costești-Blidaru este formată din două incinte ridicate în faze distincte. Într-o primă etapă, datată cândva după jumătatea secolului I a. Chr., dacii au excavat vârful mamelonului pentru a obține un platou întins pe ~ 6000 mp. În partea estică a lui este construită prima incintă (1), de forma unui patrulater neregulat. La fiecare dintre colțuri a fost amplasat câte un turn (T I - TIV) (2). Tot acum au fost ridicate încă două turnuri, unul dispus în interior și care avea, pe lângă rosturile militare, rolul de locuință pentru comandantul cetății (3), altul în exterior (TVI) (4). Pe unele dintre blocurile turnului locuință a fost incizată litera C; o altă literă, Θ, este vizibilă pe un bloc de pe latura de sud a cetății. Ele constituiau semne de pietrar și se pare că aveau rolul de a marca poziția respectivelor blocuri într-un anumit segment al zidului.

În antichitate, intrarea în Cetatea I era posibilă doar prin interiorul turnului T I. Pentru a îngreuna accesul inamicilor intrarea a fost concepută în sistemul *à chicane*: în eventualitatea în care adversarul reușea să spargă poarta de lemn masiv de pe latura de sud a bastionului, el nu pătrundea direct în cetate, ci era obligat să cotească în dreapta, expunându-se suplimentar loviturilor din partea apărătorilor.

În următoarea etapă, datată cel mai probabil la sfârșitul secolului I p. Chr. – începutul secolului II p. Chr., dacii construiesc o a doua incintă (5). Acum, turnul T VI este legat de vechea incintă prin ziduri, iar la colțul vestic este amplasat un alt turn (T V) (6). În noua formulă arhitectonică zidul dintre T I și T IV devine inutil, astfel că el a fost demontat parțial, blocurile de calcar fiind refolosite pentru celelalte ziduri. În interior, pe laturile de nord-vest și sud-vest au fost realizate încăperi patrulate (7) de dimensiuni diferite care aveau un dublu rol. Parterul lor era destinat depozitării proviziilor, în timp ce planșeul funcționa ca platformă de luptă. Încăperile amintite au zidurile ridicate într-o tehnică particulară. Astfel, la construirea lor au fost utilizate plăci de micașist, parțial fasonate, în alternanță cu blocuri de calcar, iar ca liant a fost întrebuințat lutul. Totodată, pe un segment dintre turnurile T IV și TV, zidul de incintă este compus doar în partea de jos din blocuri de calcar, restul, până la o înălțime de 5-6 m, continuând în lemn. Asemenea „abateri” de la tehnica în care dacii își ridicau în mod obișnuit fortificațiile arată că vremurile nu erau tocmai favorabile, iminentele confruntări cu romanii fiind factorul determinant al febrilității cu care ei și-au pregătit cetatea pentru război.

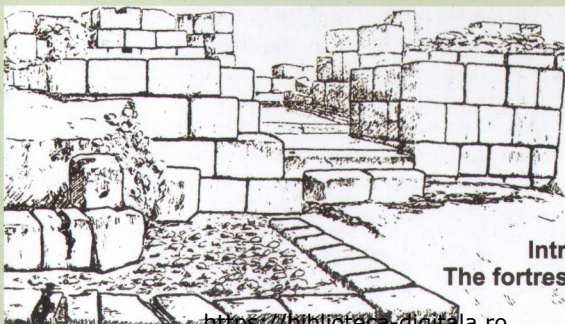
Poarta de intrare în Cetatea II se afla pe latura de est și era flancată de două ziduri scurte (8).

Tot în a doua etapă a fost amenajată o cisternă (9), pe panta dealului, mai jos de turnul T V. Pereții cisternei, de forma unui paralelipiped cu partea superioară boltită, erau acoperiți din straturi succesive de tencuială din materiale diverse (nisip, sfărâmătură de țigle, cenușă etc.). Capacitatea sa era de ~ 192 mc, echivalentul a 192 000 litri de apă. Cisterna, unică până în prezent în mediul dacic, a fost construită sub îndrumarea unui meșter venit din Imperiul Roman.

Transportarea apei, adesea la sute de metri depărtare de izvoare, se făcea prin conducte din tuburi de lut ars. Tronsoane de conducte dacice au fost semnalate arheologic în mai multe puncte ale dealului Blidaru.

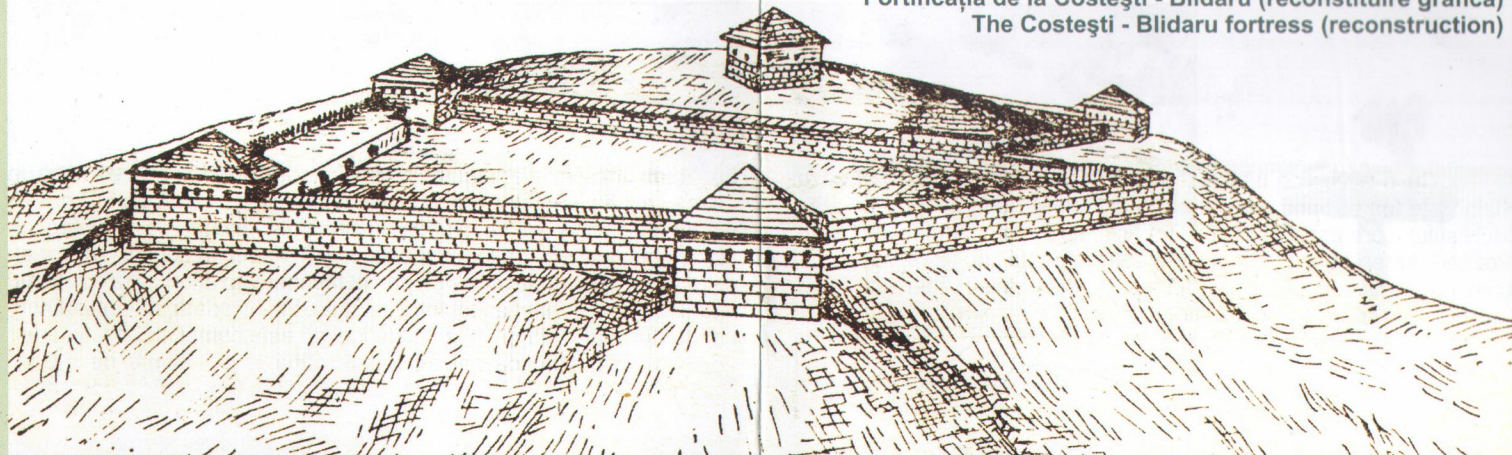
Pentru supravegherea căilor de acces spre cetate și pentru protejarea unor obiective importante, precum sursele de apă, dacii au împânzit întreg masivul cu bastioane puternice. Din cele 18 turnuri identificate până acum, unele sunt ușor vizibile: trei pe Muchia Faeragului, altul, bine păstrat, în Poiana Perții, unul în Poiana lui Mihiu, iar altul La Vămi.

Spre deosebire de celelalte cetăți unde sanctuarele se aflau în imediata vecinătate a fortificației, la Blidaru edificiile religioase erau la o oarecare distanță, anume în locul numit Pietroasa lui Solomon. Cercetările arheologice recente au dezvelit aici urmele a cel puțin două sanctuare, dar starea lor precară, reflex al distrugerii antice și al scurgerii veacurilor, le face improprii circuitului turistic.

Intrarea în cetate
The fortress's main gate

Fortificația de la Costești - Blidaru (reconstituire grafică)
The Costești - Blidaru fortress (reconstruction)

Unlike other dacian sites from Orastie Mountains, like Grădiștea de Munte, Costești, Piatra-Roșie, the fort from Blidaru has entered later into the modern specialists attention. In the archaeological reports from the beginning of the 20th century, is told about the variety of dacian objects that could be found on the surface and the traces left by the treasure hunters, which lives to understand that the ruins from this area were known by the inhabitants from many time.

Having an absolute height of 705 meters, the place have a good visibility, from here being easier to observe/watch the valley of Mures River to west, and Gradistea valley to Sarmizegetusa Regia. The strategic position of this point has been noticed by the dacians who built here a strong fortification ment to protect the northern access to the capital of the kingdom.

The archaeological researches found that the fort from Costești-Blidaru is made from two distinct precincts raised in different times. In the first stage, somewhere after midfirst century, the dacians dug the top of the hill obtaining a larger plateau, by 6000 mp. On its eastern side was built the first precinct shaped (1) as an irregular quadrilateral. On each corner was built a tower (T I – T IV) (2), and another two towers were raised, one of them being outside (TVI) (4) and the other one inside, which had except its military role the one of the commander's residence (3). On some blockstones of the towerhouse was incised the „C” letter, another letter „Θ” is able to be seen on a blockstone from the southside of the fort. They were stonecutters' marks and it looks like they dad the role to mark the position of those stones into a certain segment of the wall.

In that times, the entrance in the fort was possible only through the tower T I. Tho make this access harder for the enemies, the entrance was concieved in the sistem f chicane: if eventually the enemy could break the gate made from massive wood from the southside of the tower, this enemy couldn't enter straight in the fort but it needed to take it to the right side, keeping to be exposed again to the defenders.

In the next stage, probably at the end of the fist century A.D., the dacians built another precinct (5). From now on, the tower TVI is connected by the old precinct by walls and on the western corner is raised another tower (TV) (6). This way, the wall between the towers

T I and T IV is useless so it was partially demolished, and the limestones were used to build the other walls.

On the inside area, on the north-western and south-western sides, were built quadrilateral rooms (7) with different sizes which had double roles. The groundfloor was ment to store their provisions, and the roof was used as a battle platform. Those rooms' walls were raised in an particular manner. For their building was used stones partially shaped, gathered with clay. On a wall's segment between the towers T IV and TV, the precinct's wall was built only downside with limestones, and the rest, untill at the height of 5-6 meters being built in wood. Those „deviations” from the technique common used by the dacians to raise their forts, shows us that their times were not too auspicious for them, the imminent conflicts with the romans being the important factor of the feverishness of the preparing their fort for the war.

The gateway in the second fort was on the eastern side and it was flanked by two small walls (8).

In the same stage was made a water tank (9) close to the tower V. Its walls shaped as a quadrilateral with its upper part vaulted, were covered with succesive layers of mortar made from difernt materielas (sand, ashes, etc). Its capacity was of ~ 192 mc, which means 192 000 liters of water. This watertank, unique untill now in the dacian environment, was built under the instructions of a roman engineer.

The water transport, many times from much distance from the springs, was made with clay pipelines. Sections of this pipelines were signaled in many points of the Blidaru Hill.

To watch the access roadways to the fort, and to protect some important objectives like the water supplies, the dacians filled the entire mountain with strong watchtowers. From those 18 towers found untill now, some of them are visible: three on Muchia Faeragului, another one, in a good condition on Poiana Perții, one in Poiana lui Mihu, and another one La Vămi.

Unlike the other dacian forts where the sanctuaries where in a close nearby of the walls, in Blidaru the religious buildings where placed at some distance, int area called Pietroasa lui Solomon. The arcaeological researches found here the rests of adlist two sanctuaries, but their poor quality, a reflex of the ancient distruction and of the passing of the time, makes them improper for the tourist route.

Piesă ornamentală, din
argint și fier, descoperită
la Pietroasa lui Solomon/
Silver an iron object
discovered at Pietroasa
lui Solomon

Vedere spre Cetatea Blidaru (1), Pietroasa lui Solomon (2) și Valea Mureșului /
View towards the Blidaru Fortress (1), Pietroasa lui Solomon(2) and the Mureș Valley

Text și foto:

***Colectivul Științific al Șantierului arheologic
Cetățile Dacice din Munții Orăștiei***

Traducere în limba engleză:

Gelu Copos

Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva

Str. 1 Decembrie nr. 39

Tel. 0254/216750, fax 0254/212200

e-mail: muzeucdr.deva@gmail.com

<http://muzeu.geomatic.ro>

Tipar S.C. ALTIP S.A. Alba Iulia

<https://biblioteca-digitala.ro>